

Werkbegeleidershandleiding

Module

Kritisch denken

HBO – Verpleegkunde Deeltijd
Studiejaar 2022-2023

Renate te Kloese & Jürgen Jagers

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	2
INLEIDING	3
CANMEDSSROLLEN, COMPETENTIES EN KERNBEGRIPPEN	4
TOETSING	6
WERKPLEKLEREN	7
EENHEID VAN LEERUITKOMSTEN 1: KRITISCH DENKEN BINNEN HET VERPLEEGKUNDIG PROCES	9
LESDAG 1	9
LESDAG 2.....	9
LESDAG 3.....	10
LESDAG 4.....	10
LESDAG 5.....	11
LESDAG 6.....	12
LESDAG 7.....	13
LESDAG 8.....	13
EENHEID VAN LEERUITKOMSTEN 2: DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	14
LESDAG 9 (EERSTE LESDAG DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING)	14
LESDAG 10.....	14
LESDAG 11.....	14
LESDAG 12.....	15
LESDAG 13.....	16
LESDAG 14.....	16
REFLECTIE/INTERVISIE	17
STUDIELOOPBAANBEGELEIDING	17
VEEL GESTELDE VRAGEN	18
BIJLAGEN	19
CANMEDS ROLLEN, COMPETENTIES, KERNBEGRIPPEN EN KVA'S VAN MODULE KRITISCH DENKEN	20
HBO-COMPETENTIES: NLQF NIVEAU 6	25
COMPLEXITEIT VAN PRAKTIJSITUATIES	26
ARS MORIENDI MODEL VAN LEGET	29
MORELE GESPREKSVOERING IN DE PRAKTIJK	30
WAARDERINGSFORMULIER TENTAMEN 1 KRITISCH DENKEN BINNEN HET VERPLEEGKUNDIG PROCES	35
WAARDERINGSFORMULIER TENTAMEN 2 DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING	42

Inleiding

Voor u ligt de werkbegeleidershandleiding van module *Kritisch Denken* van de deeltijdopleiding HBO-Verpleegkunde. Het doel van deze werkbegeleidershandleiding is om u te voorzien van bagage bij de begeleiding van de student HBO-V deeltijd.

De module bestaat uit twee onderdelen met bijpassende tentamens.

Het eerste onderdeel Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces (Eenheid van leeruitkomst (EVL) 1) omvat een integratie van het procesmatig werken binnen het verpleegkundig proces met thema's als zorgethische reflectie, morele gespreksvoering en palliatief redeneren. Uitgangspunt hierbij is de (hoog-complexe) praktijksituatie die de student zelf inbrengt, zowel op de werkplek als op school. Steeds weer wordt deze onder de loep genomen en vanuit verschillende perspectieven kritisch beschouwd.

In het tweede onderdeel, Deskundigheidsbevordering (Eenheid van leeruitkomst (EVL)2) analyseert de student de behoefte aan deskundigheidsbevordering bij collega's naar aanleiding van (beleids-) ontwikkelingen. Op grond hiervan wordt een ontwerp gemaakt, uitgevoerd en geëvalueerd.

Het gaat er hierbij om dat professioneel gedrag van collega's wordt ontwikkeld om tot de wenselijke werksituatie te komen. Het aanleren/aanscherpen van de hiervoor gewenste vaardigheden staat centraal dus dienen er passende werkvormen gekozen te worden zoals coaching en bedside-teaching. De student voert de deskundigheidsbevordering vervolgens uit op de werkplek.

In deze werkbegeleidershandleiding vindt de informatie over deze onderdelen per lesdag geordend, waarbij de nadruk is gelegd op uw rol. Als bijlagen zijn de toetsopdrachten en waarderingsformulieren opgenomen, waarmee u de student in de praktijk beoordeelt.

Er wordt gewerkt met een digitale leeromgeving, #Onderwijsonline, waar de student alle informatie, literatuur en afspraken vindt en ook buiten de lesdagen om interactie met medestudenten en docenten mogelijk is. U kunt de student altijd vragen om u hierin een kijkje te laten nemen.

Op grond van evaluaties met studenten, werkbegeleiders en docenten worden enkele bijstellingen gedaan. De verdeling van de lesdag is gewijzigd. Voor kritisch denken staan nu 8 lesdagen ingepland en voor deskundigheidsbevordering nu ook 8 lesdagen. De lesdagen deskundigheidsbevordering worden op inhoud aangepast/herzien. Begin volgend schooljaar, semester 1, 2022-2023 zal de herziende werkbegeleidershandleiding naar de werkbegeleiders gestuurd.

En uiteraard is de inhoud en literatuur, waar relevant, geactualiseerd.

We hopen u te ontmoeten tijdens een van de werkbegeleidersbijeenkomsten waar mogelijkheid is voor toelichting, uitwisseling en verdieping van begeleidingsaspecten.

Wij zijn uiteraard benieuwd naar uw ervaringen. Na afloop van de module nodigen we u daarom uit deel te nemen aan een digitale enquête, waarin u uw bevindingen en ideeën kunt weergeven.

Renate te Kloese en Jürgen Jagers

Nijmegen, 06-07-2022

CanMEDSrollen, competenties en kernbegrippen

De deeltijd opleiding HBO-V is gebaseerd op het opleidingsprofiel 'Bachelor of Nursing 2020' (BN2020); hierin worden 7 verpleegkundige rollen beschreven, de CanMEDS-rollen (Canadian Medical Education Directions for Specialists). Zie figuur 1.

Figuur 1: CanMEDSrollen (bron: V&V 2020 Deel 3 Beroepsprofiel verpleegkundige)

In deze module staan twee rollen centraal: de **Zorgverlener** en de **Reflectieve EBP-professional**.

Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van de volgende competenties:

<p>Competentie: De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in hoog complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence based practice.</p>
<p>Competentie: De verpleegkundige indiceert en voert verpleegtechnische (voorbehouden) handelingen uit op basis van zelfstandige bevoegdheid of functionele zelfstandigheid zoals beschreven in de wet BIG.</p>
<p>Competentie: De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar eigen deskundigheid en die van haar directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.</p>
<p>Competentie: De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.</p>

De kernbegrippen die centraal staan in deze module zijn:

Klinisch redeneren
Uitvoeren van zorg
Indiceren van zorg
Deskundigheidsbevordering
Professionele reflectie
Morele sensitiviteit

Bovenstaande rollen, competenties en kernbegrippen en nog specifiek de **Kennis, Vaardigheden en Attitude** aspecten (ook wel KVA's genoemd) zijn afkomstig uit het opleidingsprofiel BN2020 en vindt u terug in de bijlagen.

Toetsing

In deze module wordt door middel van tentamens getoetst in hoeverre de student de competenties binnen de CanMEDSrollen beheerst:

Tentamen 1: Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces

Tentamen 2: Deskundigheidsbevordering

De tentamens bestaan steeds uit twee onderdelen:

- een waardering op de leerwerkplek door de werkbegeleider
- een beoordeling op de opleiding door de examinerator van de HAN

Tentamen 1: Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces

1. Waardering Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces; Functioneren op de werkplek
2. Beoordeling Verslag Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces

Tentamen 2: Deskundigheidsbevordering

1. Waardering Deskundigheidsbevordering; Functioneren op de werkplek
2. Beoordeling Poster presentatie en reflectie verslag

Als werkbegeleider waardeert u het *functioneren op de leerwerkplek* ten aanzien van de beschreven beroepsrollen en competenties van de student op de leerwerkplek: deel 1 van het betreffende deeltentamen.

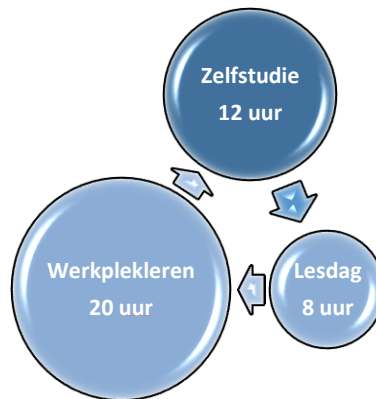
Op de opleiding ligt het accent op het beoordelen van de manier waarop de student het beroepsmatig handelen ten aanzien van de betreffende beroepsrollen en- competenties *onderbouwt*, wat beoordeeld wordt door de examinerator.

Als bijlagen treft u de opdrachtbeschrijvingen voor de studenten en de waarderingsformulieren met instructie aan voor de twee tentamens. De werkbegeleider waardeert het functioneren in de praktijk met 'voldoende' of 'onvoldoende' en geeft hierbij een schriftelijke toelichting toe. De student heeft een tentamen behaald als het waarderingsformulier werkplekieren met 'voldoende' is gewaardeerd én het beoordelingsformulier beroepsproduct theorie (verslag) met minimaal een 5,5 is beoordeeld. Indien de waardering van het betreffende deeltentamen op de werkplek onvoldoende is, kan de student niet deelnemen aan het theoriedeel van dit deeltentamen.

De student draagt er zorg voor dat de waarderingsformulieren op de aangegeven data zijn geüpload in het eigen digitale in Hand-in. De inleverdata zijn voor de student inzichtelijk op #Onderwijsonline.

Werkplekleren

Binnen de HBO-V opleiding wordt gebruik gemaakt van blended learning, dat wil zeggen een mix van leren op de leerwerkplek, zelfstudie en activiteiten tijdens de lesdag. In onderstaande figuur komt de rol en het belang van het werkplekleren hierbij tot uiting.

Figuur1: Model blended learning HBO-V deeltijd

Niet alleen wordt hierbij de theorie toegepast op de werkplek, eigen ervaringen en praktijksituaties vormen ook input voor de bijeenkomsten op school. Tijdens zelfstudie bestudeert de student literatuur en andere bronnen, analyseert situatie op eigen werkplek en werkt opdrachten uit. De lesdagen zijn bedoeld voor verdieping, toepassing en training, bijv. met acteurs. De lesgroepen zijn samengesteld uit studenten die afkomstig zijn uit diverse werkvelden. Hierdoor komen steeds zoveel mogelijk verschillende aspecten vanuit de domeinen van de kernset patiënten problemen (lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal) en andere diverse verpleegkundige invalshoeken aan bod.

Doordat HBO-V deeltijdstudenten een diverse achtergrond hebben zijn opdrachten zodanig geformuleerd dat deze toepasbaar zijn op elke leerwerkplek. Zijn hierover vragen, dan kan de student overleggen met de tutor.

De student geeft zelf vorm aan het werkplekleren en zoekt hierin de samenwerking met de werkbegeleider. Hieronder is hiervoor een werkwijze aangegeven die je bij elke leerwerkplekactiviteit kunt toepassen.

Algemene werkwijze werkplekleren voor de student HBO-V deeltijd

- Zorg dat je goed op de hoogte bent van het doel en de inhoud van het werkplekleren; bestudeer alle relevante informatie op #Onderwijsonline ruimschoots van tevoren
- Plan ruim op tijd een afspraak met je werkbegeleider; wees hierin proactief
- Bestudeer wat de bedoeling is en hoe dit aan te pakken (zie toetsopdrachten) en aan welke criteria waaraan je moet voldoen (zie het waarderingsformulier van het betreffende tentamen).
- Bespreek met je werkbegeleider je ontwikkelingsdoelen en hoe je hieraan wilt werken
- Inventariseer wat je hierbij nodig hebt (bijv. literatuur, protocol, ervaren collega, tijd)
- Stem af wat je van je werkbegeleider verwacht en vice versa (bijv. voorbespreking, observatie, feedback)
- Plan de uitvoering zodanig dat er ruimte is voor observatie, feedback en nabespreking (bijv. voor reflectie op ontwikkelingsdoelen)
- Bespreek de leerresultaten en formuleer nieuwe ontwikkelpunten
- Evalueer de effectiviteit van de werkwijze
- Vraag de werkbegeleider (onderdelen van) de leerresultaten te beschrijven op het waarderingsformulier van het betreffende deeltentamen
- Neem relevante bevindingen mee in het verslag van het betreffende tentamen

Algemene instructies werkplekieren en –waarderen voor werkbegeleiders

In het volgende hoofdstuk wordt een indruk van de leeractiviteiten op de lesdag gegeven en wordt het werkplekieren door de student per lesdag beschreven. In het kader daaronder vindt u steeds de informatie over uw rol hierbij.

- De HAN faciliteert in het aanreiken van het theoretisch kader wat de student omzet in gedrag in de praktijk. De theoretische verantwoording en onderbouwing in het beroepsproduct wordt beoordeeld binnen de HAN. De vertaling naar concreet professioneel gedrag wordt door de werkbegeleider beoordeeld. Op deze wijze leiden we samen de student op tot HBO professional.
- Aanbevolen wordt om de werkbegeleidershandeling vooraf goed door te nemen om een adequate planning te kunnen maken die past bij de situatie op de leerwerkplek en ieders mogelijkheden.
- De individuele planning van de student kan afwijken van hetgeen per lesdag staat aangegeven; de student plant zelf de leeractiviteiten, rekening houdend met de mogelijkheden op de werkplek.
- Het waarderingsformulier omvat verschillende onderdelen die tijdens het werkplekieren aan bod komen. Aan te bevelen is om per onderdeel de waardering in te vullen en schriftelijk te onderbouwen. Bij afsluiting van de eenheid van leeruitkomst is de waardering dan compleet.

Bij het onderwijs speelt, naast vele andere bronnen, onderstaande literatuur een belangrijke rol. Deze boeken zijn opgenomen op de verplichte literatuurlijst voor studenten HBO-V deeltijd.

Carpenito-Moyet, L.J., (2019). *Zakboek verpleegkundige diagnoses*. (Vijfde druk) Noordhoff. Groningen/Houten.

Brunklaus, O. (2020). *Interactieve vaardigheden in de zorg, Communicatie in het perspectief van Herstel* (vierde editie). Amsterdam, Pearson Benelux.

Geenen, M. (2016). *De reflectieve professional*. Bussum: Coutinho.

Gryphonk, M. (2018). *Zorgethiek in de praktijk*. (tweede druk). LanooCampus.

Wilkinson, J.M., (2019). *Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces*. (eerste druk) Pearson Benelux B.V.

Bent u benieuwd naar de overige literatuur en bronnen, dan kunt u de student hier naar vragen. Via het #Onderwijsonline account kan de student u deze via elke device (mobiel, iPad of PC) tonen.

Eenheid van Leeruitkomsten 1: Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces

Voor de opdrachtomschrijving en de criteria voor de waardering van het functioneren op de leerwerkplek: zie bijlagen.

Lesdag 1

Activiteiten tijdens de lesdag

Er vindt een algemene introductie plaats van de module waarbij de NLQF6 (bachelor niveau) en de CanMEDS rollen en competenties aan bod komen.

De student onderzoekt het eigen kritisch denken en maakt kennis met evidence based besluitvorming.

Werkplekieren

Bespreek de opdrachtomschrijving en het waarderingsformulier Kritisch denken met je werkbegeleider (zie #Onderwijsonline onder 'Toetsing' en de bijlagen in de Werkbegeleidershandleiding).

Oriënteer je op hoog-complexe praktijksituatie op je leerwerkplek waarbij je de verpleegkundige zorg zelfstandig gaat uitvoeren.

Werkbegeleider

De student benadert u om zich te oriënteren op de keuze van de praktijksituatie.

Het is, bijv. in het geval van kortdurende zorgcontacten, mogelijk om een combinatie te maken van verschillende praktijksituaties waarin dezelfde zorgproblemen een rol spelen.

Niet in alle praktijksituaties is sprake van een opname/anamnese gesprek en dat is geen punt. Het gaat om het verzamelen van gegevens vanuit een bestaande praktijksituatie. Gedacht kan dus ook worden aan een zogenoemde vervolganamnese of een situatie waarbij zorg (opnieuw) wordt geïndiceerd.

Kortom: doel is om het kritisch denken binnen het verpleegkundig proces vorm te geven en het gaat hierbij om de startfase: gegevens verzamelen

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:

- Welke hoog-complexe praktijksituatie draagt de student aan? Hoe is deze tot die keuze gekomen? Hoe is de keuze onderbouwd (zie criteria Complexiteit van de praktijksituatie in de bijlage). Vraag hierbij kritisch door op alle aspecten, te denken valt bijv. aan inzicht in de eigen gezondheidstoestand en aanwezigheid van familie en naasten.
- Van de student wordt verwacht dat hij deze keuzes steeds onderbouwt vanuit literatuur. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het gebrek aan inzicht in de eigen gezondheidstoestand, passend bij een bepaalde aandoening en aan passende (evidence based) richtlijnen. Waarbij rekening wordt gehouden met patientenvoorkeur.

Lesdag 2

Activiteiten tijdens de lesdag

De student verkent kritisch de (maatschappelijke) ontwikkelingen in relatie tot de veranderende rol van de verpleegkundige. Tijdens een hoorcollege wordt een voorbeeld gepresenteerd van kritisch denken binnen het verpleegkundig proces bij een kwetsbare oudere met COPD.

Er wordt getraind in het op een methodische, valide en betrouwbare wijze verzamelen van gegevens bijv. via (op de leerwerkplek gebruikte) meetinstrumenten.

Hierna vindt de introductie plaats van het onderdeel reflectie en worden samenwerkingsafspraken in de intervisiegroepen gemaakt. Tijdens de reflectiebijeenkomsten wordt de student uitgedaagd om bewust te zijn van eigen morele kaders waaruit je handelt als zorgprofessional.

De komende lesdagen verdiept de student zich in deze intervisiegroepen in zorg-ethiek en de invloed hiervan op het kritisch denken binnen het verpleegkundig proces.

Werkplekieren

Bepaal de keuze voor de praktijksituatie in overleg met je werkbegeleider. In de gekozen praktijksituatie verzamel je in de komende periode relevante gegevens op een methodische, valide en betrouwbare manier, bijv. door het afnemen van een anamnese-gesprek en gebruik van relevante meetinstrumenten en/of vragenlijsten. Plan dit (anamnese) met de door jouw gekozen zorgvrager (en/of naasten). De werkbegeleider is hierbij aanwezig om het gesprek te observeren.

Verzamel aanvullende informatie zoals relevante demografische gegevens, relevante richtlijnen, standaarden, protocollen, medische informatie.

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging/observatie van de student:

- Bevraag de student kritisch op het methodische, valide en betrouwbaar verzamelen van gegevens en te hanteren instrumenten hierbij. Vraag naar de onderbouwing van deze keuze bijv. met behulp van een relevante evidence based richtlijn.
- Bevraag de voorbereiding van het (anamnese)gesprek.

Lesdag 3

Activiteiten tijdens de lesdag

Er wordt een inleiding gegeven over ethiek in de gezondheidszorg en moreel redeneren. De eigen waarden en verpleegkundige beroepswaarden en de betekenis hiervan voor het eigen moreel redeneren worden verkend en welke invloed dit heeft op je verpleegkundige besluitvorming. De studenten presenteren elkaar de keuze voor de hoog-complexe praktijksituatie, die verder tijdens elke lesdag als uitgangspunt genomen zal worden. De student houdt zich deze week bezig met gestandaardiseerde (verpleegkundige) begrippenkaders (taxonomieën) zoals ICF, NIC, NOC, NANDA en OMAHA ten behoeve van het diagnosticeren en indiceren. Het clusteren van de verzamelde gegevens, het stellen van voorlopige verpleegkundige diagnoses en het prioriteren daarvan, staat centraal. Tijdens deze lesdag staat het verzamelen van gegevens over de informele zorg / mantelzorg centraal.

Werkplekieren

Oriënteren van een morele vraag binnen de gekozen praktijksituatie en bespreek deze keuze met je werkbegeleider. Op lesdag 5 wordt de morele vraag in de lesgroep besproken.

Werkbegeleider

Suggesties voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:

- Ondersteun de student waar nodig bij de zoeken van een morele vraag binnen de gekozen praktijksituatie.
- Bespreek met de student de rol ten aanzien van de oplossingsverantwoordelijkheid hierin
- Voor verdere informatie: zie bijlage Een model voor morele gespreksvoering.

Lesdag 4

Activiteiten tijdens de lesdag

Er wordt ingegaan op het in kaart brengen van de existentiële aspecten binnen de praktijksituatie en betreft het zorgethische perspectief. En vertaalt deze naar de dagelijkse zorg. Er vindt een verkenning plaats van het begrip zelfmanagement en verschillende manieren om de mogelijkheden hiervan bij zorgvragers in kaart te brengen passeren de revue. Het clusteren van de verzamelde gegevens, het stellen van voorlopige verpleegkundige diagnoses en het prioriteren daarvan, staat centraal.

Werkplekieren

Breng in het kader van gegevensverzameling de existentiële aspecten die in de praktijksituatie een rol spelen, in kaart. Als hulpmiddel kan bijv. het Ars Moriendi model worden gebruikt (zie bijlage).

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:

De student bespreekt het in kaart brengen van de existentiële aspecten en de informele zorg vooraf met de werkbegeleider, voert dit uit (de werkbegeleider is hierbij aanwezig) en bespreekt dit na met de werkbegeleider.

- Bevraag de student vooraf op:
Ontwikkelingsdoelen: welke aspecten zijn bijv. tijdens de lesdag naar voren gekomen en wil de student meenemen naar de werkplek?

Laat bij de nabespreking aan de orde komen:

- Reflectie van de student op geformuleerde ontwikkelingsdoelen en het resultaat (zijn relevante gegevens verzameld?)
- Feedback van de werkbegeleider over gebruik communicatieve vaardigheden en het verzamelen van relevante gegevens.

Lesdag 5

Activiteiten tijdens de lesdag

Tijdens de lesdag staat het daadwerkelijk verpleegkundig diagnosticeren binnen de eigen praktijksituatie centraal.

Het herkennen van palliatieve zorgbehoeften en redeneren komt aan bod. Er wordt een inleiding gegeven over morele gespreksvoering in de gezondheidszorg en moreel redeneren. Eigen waarden en verpleegkundige beroepswaarden en de betekenis hiervan voor het eigen moreel redeneren worden verkend.

Werkplekieren

Bespreek met je werkbegeleider de voorlopige verpleegkundige diagnoses en multidisciplinair probleem en prioritering hiervan. Geef aan welke verzamelde gegevens hebben geleid tot deze keuzen.

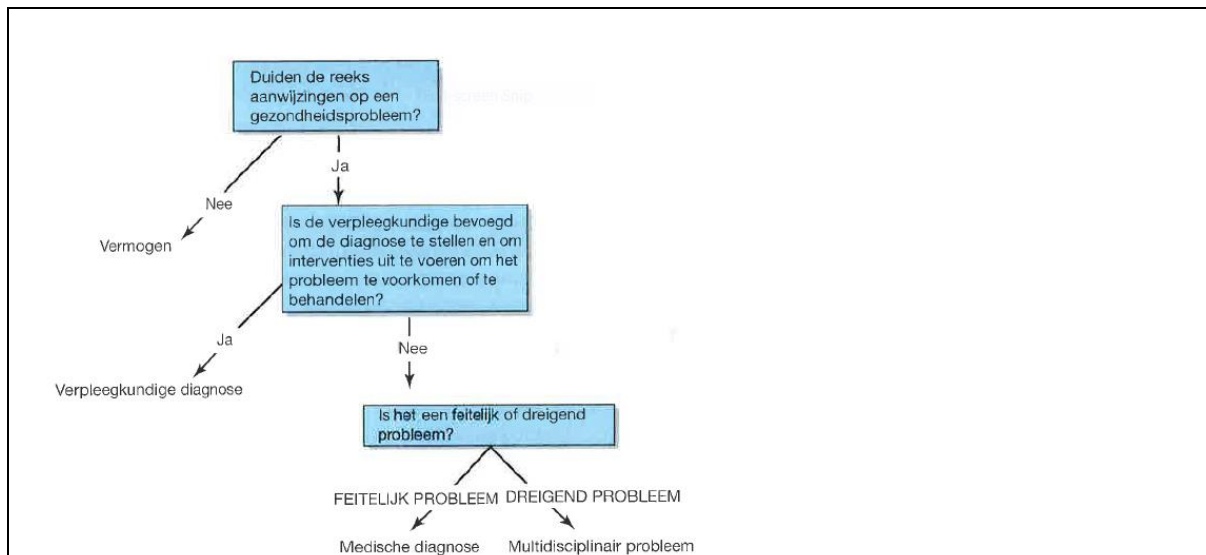
Leg je werkbegeleider de zorgethische reflectie, gericht op de gekozen praktijksituatie, voor. Bespreek hoe deze van invloed is op de gegevensverzameling tot nu toe en de besluitvorming binnen het verpleegkundig proces.

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:

- Bevraag de student kritisch op de gemaakte keuzen. Te denken valt aan: zijn de gegevens methodisch, valide en betrouwbaar verzameld?; hoe is de student vanuit de gegevensverzameling tot een bepaalde verpleegkundige diagnoses gekomen; hoe is prioritering tot stand gekomen?; is er gebruik gemaakt van classificaties zoals NANDA, NIC, NOC)?

Helpend bij het kunnen herkennen van een (feitelijke dan wel dreigende) verpleegkundige diagnose en multidisciplinair probleem is het volgende schema uit Wilkinson (2019):

Afbeelding 4-4 Beslisboom voor verpleegkundige diagnoses en multidisciplinaire problemen

Wilkinson, J. M. (2019). Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces. Amsterdam: Pearson.

- Bespreek met de student de voorbereide zorgethische reflectie. De student kan dit toelichten aan de hand van de theorie. Verdiepende vragen hierbij kunnen zijn: Welke nood/hulpvraag speelt er daadwerkelijk bij de zorgvrager? Welke beroep doet dit op de student? Hoe beïnvloedt deze de gegevensverzameling tot nu toe? Kan de student deze nood/hulpvraag daadwerkelijk beantwoorden en de zorg uitvoeren? Is daadwerkelijk de goede en passende zorg verleend en wie bepaalt dat?
- Centrale vraag hierbij is: hoe beïnvloedt dit alles de besluitvorming binnen het verpleegkundig proces?
- De zorgethische reflectie van de eigen praktijksituatie wordt door de student ook op school in de intervisiegroep ingebracht; vraag naar de inzichten/perspectieven die dit heeft opgeleverd.

Lesdag 6

Activiteiten tijdens de lesdag

De student presenteert de praktijksituaties met gemaakte keuzen ten aanzien van verpleegkundige diagnostisering in de vorm van een casusbespreking. Deze wordt kritische beschouwd met de medestudenten. Hierna wordt de evidence based besluitvorming ten aanzien van zorgresultaten en interventies besproken en toegepast. Tijdens de intervisie ligt de focus op bewustwording van de invloed van zorgethiek, op het eigen kritisch denken en de invloed hiervan op het verpleegkundig proces.

Werkplekieren

Stel de verpleegkundige diagnoses en multidisciplinair probleem vast en bepaal de zorgresultaten. Bepaal passende verpleegkundige interventies en verantwoord en onderbouw je keuze met behulp van relevante evidence based bronnen. Verzamel hiertoe aanvullende informatie zoals relevante richtlijnen, standaarden en overige literatuur.

Betrek de zorgvrager en/of naasten bij de te maken keuzen.

Specificeer de eigen verpleegkundige verantwoordelijkheid in relatie tot andere betrokken professionals.

Plan de zorg en voer deze uit. Rapporteer volgens de beroepsnormen.

Plan alvast een gesprek met minimaal twee collega's en je werkbegeleider om de door jou gekozen morele vraag te bespreken (zie verder de opdrachtbeschrijving en lesdag 7).

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:
(zie hiervoor ook de criteria van het waarderingsformulier Zorgdossier)

Bevraag de student kritisch op gemaakte keuzen:

- Laat de student uitleggen waarom de gebruikte richtlijn of standaard relevant is.
- Laat de student uitleggen hoe de stappen van evidence based besluitvorming plaats hebben gevonden.
- Laat student aangeven/verantwoorden waar deze afwijkt van de wensen van de zorgvrager of van professionele standaarden/protocollen of morele afwegingen die daartoe aanleiding geven.
- Laat de student de eigen verpleegkundige verantwoordelijkheid specificeren in relatie tot andere betrokken professionals.
- Laat de student de relatie leggen met de zorgethische reflectie (zie lesdag 2).

Lesdag 7

Activiteiten tijdens de lesdag

De student presenteert de gekozen morele vraag binnen de eigen praktijksituatie en bespreekt kritisch met medestudenten. Er vindt een training plaats van het bespreken van de morele vraag met collega's door middel van het model voor morele gespreksvoering (zie bijlage Een model voor morele gespreksvoering). Aan de hand van tuchtrechtzaken en juridische kaders worden rapportage en overdracht geanalyseerd en wordt de verbinding gelegd met de eigen beroepspraktijk.

Er wordt bepaald welke zorgresultaten er binnen de eigen praktijksituatie zijn bereikt. Hierbij wordt de relatie gelegd met de effectiviteit van de gemaakte keuzen.

Werkplekieren

Bespreek de zorgresultaten en interventies met je werkbegeleider. Plan de zorg en voer deze uit. Rapporteer volgens de beroepsnormen.

Werkbegeleider

Zie lesdag 5

Lesdag 8

Activiteiten tijdens de lesdag

De student legt kritische aspecten van het kritisch denken binnen het verpleegkundig proces van de gekozen praktijksituatie voor aan medestudenten in de vorm van een casusbespreking. De eigen rol in de besluitvorming wordt onder de loep genomen.

Werkplekieren

Bereid de evaluatie van je leerproces met je werkbegeleider voor. Het functioneren op de werkplek ten aanzien van het Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces wordt door de werkbegeleider beoordeeld aan de hand van het waarderingsformulier.

Ten aanzien van de voorbereiding van Eenheid van Leeruitkomst 2 Deskundigheidsbevordering:

Oriënteer je op recente ontwikkelingen, beleidskaders en/of knelpunten. Stel, samen met je werkbegeleider, vast welk probleem of doel je uitgangspunt wordt. Bepaal hoe de gewenste werksituatie eruit moet zien en wat dit vraagt van professioneel gedrag van collega's. Maak hierbij gebruik van de analyse stappen in de opdrachtomschrijving om te komen tot een vorm van deskundigheidsbevordering. Bekijk mogelijkheden om deskundigheidsbevordering te plannen, waarbij de werkbegeleider (of eventueel opleidingsfunctionaris) bij aanwezig kan zijn.

Werkbegeleider

Beoordeel het functioneren van de student op de werkplek aan de hand van het waarderingsformulier.

Ten aanzien van de voorbereiding van Eenheid van Leeruitkomst 2 Deskundigheidsbevordering:

Vraag de student welke recente ontwikkelingen, beleidskaders en/of knelpunten deze signaleert op of in relatie met de werkplek. Stel, samen met je student, vast welk probleem of doel het uitgangspunt wordt. Laat de student aangeven hoe de gewenste werksituatie eruit moet zien en wat dit vraagt van professioneel gedrag van collega's. Bevraag de student op de toepassing van de van de analyse stappen in de opdrachtomschrijving om te komen tot een vorm van deskundigheidsbevordering.

Plan samen tijdig wanneer deskundigheidsbevordering zal plaatsvinden. De werkbegeleider (of eventueel opleidingsfunctionaris) observeert hierbij.

Eenheid van Leeruitkomsten 2: Deskundigheidsbevordering

Lesdag 9 (eerste lesdag deskundigheidsbevordering)

Dit deeltentamen wordt op dit moment herzien en zal zo snel mogelijk worden gepubliceerd.

Voor de opdrachtomschrijving en de criteria voor de waardering van het functioneren op de leerwerkplek: zie bijlagen.

Lesdag 10

Activiteiten tijdens de lesdag

Op deze eerste lesdag van EVL 2: Deskundigheidsbevordering wordt aandacht besteed aan de invloed van de omgeving op leren: een werkplek met een goed leerklimaat bevordert het leren. Ook wordt een start gemaakt met de analyse van de behoefte aan deskundigheidsbevordering. In de intervisiegroepen wordt de rol van de student als 'student' en 'deskundigheidsbevorderaar' belicht. De komende lesdagen reflecteren de studenten hierop aan de hand van het model Korthagen.

Werkplekieren

Oriënteer je op recente ontwikkelingen, beleidskaders, knelpunten of een klinische onzekerheid. Stel, samen met je werkbegeleider, vast welk probleem of doel je uitgangspunt wordt. Bepaal hoe de gewenste werksituatie eruit moet zien en wat dit vraagt van professioneel gedrag van collega's. Maak gebruik van de analyse stappen in de opdrachtomschrijving om te komen tot een vorm van deskundigheidsbevordering. Breng het leerklimaat en manier van leren op de eigen werkplek in kaart.

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:

- Bepreek met de student de manier waarop deskundigheidsbevordering op de werkplek gestalte krijgt; kan deze uitleggen wat hierin het beleid is en hoe er door de collega's wordt geleerd? Laat de student een relatie leggen met deze gegevens en de afgenomen leerklimaatattest.
- Bespreek met de student de ontwikkelingsdoelen ten aanzien van de rol van de student als 'student HBO-V deeltijd' en 'deskundigheidsbevorderaar' en op het methodisch ontwerpen en uitvoeren van deskundigheidsbevordering.

NB: faciliteer in het zoeken naar een onderwerp/thema waar de student inhoudelijk affiniteit mee heeft door reeds ontwikkelde deskundigheid of vanuit een klinische onzekerheid.

Lesdag 11

Activiteiten tijdens de lesdag

De studenten pitchten de keuze voor deskundigheidsbevordering, gebaseerd op de gemaakte analyse, voor medestudenten. Vervolgens gaan ze aan de slag met het ontwerpen van de deskundigheidsbevordering, onder andere aan de hand van het model didactische analyse. Hierbij wordt ook ingegaan op het ontwerpen van een passende product- en procesevaluatie van de deskundigheidsbevordering.

Werkplekieren

Besprek het ontwerp en de organisatie van de deskundigheidsbevordering met je werkbegeleider en verantwoord je keuzen. Pas het ontwerp indien nodig aan.

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging van de student:

Bevraag de student kritisch op de didactische analyse ten behoeve van het ontwerp van de deskundigheidsbevordering. Denk hierbij aan:

- Passen de doelen van de deskundigheidsbevordering bij de gemaakte analyse?
- Wat dragen deze bij tot het gewenste professionele gedrag en de gewenste werksituatie?
- Wat zijn de kenmerken van de doelgroep en wat is hun beginsituatie? Hoe heeft de student dit geverifieerd?
- Hoe beargumenteert de student de keuzen, bijv. van (evidence based) inhoud en didactische werkvormen? Bedenk dat uitsluitend kennisoverdracht onvoldoende leidt tot gedragsverandering; werkvormen als coaching, instructie, bedside teaching zijn hiervoor geschikter.
- Hoe is de deskundigheidsbevordering opgebouwd en georganiseerd? Mag deze bijv. in werktijd worden gevolgd door de deelnemers?

Lesdag 12

Activiteiten tijdens de lesdag

De student verdiept zich in situationeel leiding geven en coaching door middel van het GROW model. Er vindt training van een coachingsgesprek met acteurs plaats.

Situatieel Leidinggeven		Relatiegericht <i>Motivatie - bereidheid</i>	
		weinig	veel
Taakgericht <i>Vaerigheid - deskundigheid</i>	weinig	Delegeren (kan en wil)	Ondersteunen (kan, wil niet)
	veel	Instrueren (kan niet, wil)	Overtuigen (kan niet, wil niet)

Figuur 2: Situationeel leidinggeven

Bron: Bell-Peerboom en Timmers (2007). Raad weten met de situatie. *OnderwijsenGezondheidszorg* 19-22

Werkplekieren

Pas het situationeel leiding geven en de coaching toe op de deskundigheidsbevordering die je aan het ontwerpen bent.

Werkbegeleider

Besprek met de student welke bijdrage het situationeel (bege-)leiding en coaching geeft aan de deskundigheidsbevordering; hoe kan de student deze toepassen binnen de werkplek?

Lesdag 13

Activiteiten tijdens de lesdag

De studenten presenteren en verantwoorden het ontwerp van de deskundigheidsbevordering aan medestudenten en bevragen elkaar hier kritisch op. Een onderdeel van de deskundigheidsbevordering kan worden geoefend op medestudenten of worden getest op effectiviteit of juiste keuze.

Werkplekieren

In samenspraak met je werkbegeleider ontwikkel je de deskundigheidsbevordering verder en voert deze, volgens je planning, uit.

Werkbegeleider

Suggestie voor gespreksonderwerpen/kritische bevraging/observatie van de student:

- Observeer de student tijdens de deskundigheidsbevordering aan de hand van het waarderingsformulier, de ontwikkelingsdoelen en het ontwerp van de student.

Laat bij de nabespreking aan de orde komen:

- Reflectie van de student op geformuleerde ontwikkeldoelen en op de rol als deskundigheidsbevorderaar.
- De product- en procesevaluatie van de deskundigheidsbevordering.
- Uw feedback en de feedback en reacties van de deelnemers aan de deskundigheidsbevordering.

Lesdag 14

Activiteiten tijdens de lesdag

Er vindt een terugblik plaats op het ontwerp, de uitvoering en de evaluatie van de deskundigheidsbevordering. De student onderzoekt opnieuw het eigen kritisch denken en signaleert welke ontwikkeling zich hierin heeft voorgedaan.

Werkplekieren

Mocht dat nog niet gebeurd zijn, rond deze eenheid van leeruitkomst Deskundigheidsbevordering dan af met je werkbegeleider door het leerresultaat te benoemen en vervolg-ontwikkelingsdoelen te formuleren.

Werkbegeleider

Rond de eenheid van leeruitkomst Deskundigheidsbevordering met de student af tijdens een gesprek, waarin leerresultaten en vervolg-ontwikkelingsdoelen worden geformuleerd.

Reflectie/intervisie

De CanMEDS rol “Reflectieve EBP-professional” en de daarbij behorende competenties beschrijven dat van de HBO-verpleegkundige een reflectieve houding verwacht wordt. Ook in het NLQF (zie bijlage) wordt geschreven over Leer- en ontwikkelvaardigheden: *“de HBO-verpleegkundige ontwikkelt zich door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen (leer)resultaten”*.

Tijdens iedere lesdag is twee uur gereserveerd voor reflectieonderwijs. Hierin gaan studenten onder begeleiding in een intervisiegroep aan de slag met zelf ingebrachte casuïstiek en met specifieke reflectiemethoden.

Reflecteren is ook een belangrijk onderdeel van het werkplekleren. De student reflecteert regelmatig samen met de werkbegeleider over haar functioneren en haar ontwikkeling ten aanzien van de CanMEDS rollen.

Studieloopbaanbegeleiding

Elke student heeft een studieloopbaanbegeleider, hierna SLB-er genoemd. Het is de taak van de SLB-er om studenten bij hun persoonlijke (professionele) ontwikkeling te ondersteunen. De SLB-er volgt de student gedurende haar hele opleiding. Deze SLB-er is ook degene die contact onderhoudt met de werkbegeleider van de student en tenminste een maal per jaar de student op de werkplek bezoekt.

Telkens bij de start van een module vindt er op de opleiding een gesprek plaats tussen student en SLB-er. Omdat kritisch denken belangrijk is voor verpleegkundigen en naast kennis over het vak verpleegkunde ook zelfkennis vereist, schrijft de student een Persoonlijk Ontwikkel Plan (POP). Dit is een persoonlijk document waarin deze, naast een beschrijving van de beginsituatie, aangeeft op welke gebieden ze zichzelf wil gaan ontwikkelen. Zelfkennis maakt het makkelijker om samen te werken met anderen. Hoe beter de verpleegkundige zichzelf kent, hoe beter ze eigen vaardigheden bewust in het contact met patiënt en collega kan inzetten. Het is een belangrijk hulpmiddel om de professionaliteit te vergroten. Het POP is een levend document en wordt steeds wanneer de student aan een nieuwe module begint geactualiseerd en besproken met de SLB-er. Op deze manier bouwt de student een verzameling op van alle ervaringen en reflecties die in de loop van de opleiding bijdragen aan de beroepsontwikkeling. Het POP is een persoonlijk document van de student zelf. Als werkbegeleider kan je gevraagd worden om in gesprek te gaan over persoonlijke leerdoelen. Wanneer je als werkbegeleider bepaalde zaken opvallen, kan je de student tippen om dit mee te nemen bij de formulering van (nieuwe) persoonlijke leerdoelen.

Veel gestelde vragen

1. *Maakt de student ook een Beroepspraktijkvormingsplan of stageplan?*

Nee. Het werkplekleren vormt een onlosmakelijk en substantieel onderdeel van de opleiding HBOV deeltijd, namelijk 20 uur werkend leren per week. Het werkplekleren krijgt vorm door gerichte opdrachten waarbij de student begeleid en gemonitord wordt door de werkbegeleider (minimaal HBO-V opgeleid)

2. *Wordt de student op alle CanMEDS en beroepsrollen beoordeeld op de leerwerkplek?*

Nee, de student werkt tijdens het werkplekleren uitsluitend aan de CanMEDS beroepsrollen en competenties die beschreven zijn in, en vallen onder de betreffende module. Uiteraard komen alle CanMEDS beroepsrollen en competenties tijdens de HBO-V deeltijdopleiding successievelijk aan bod.

3. *Op welk niveau wordt de student op de leerwerkplek beoordeeld?*

Module kritisch denken HBO-V deeltijd wordt getoetst op 'eindniveau' van NLQF 6. Voor een overzicht van de NQLF-criteria: zie bijlage. De criteria hiervan zijn verwerkt in het waarderingsformulier werkplekleren. Deze NLQF criteria komen in de plaats van de vroegere Bachelor-competenties ofwel Dublin Descriptoren.

4. *Vindt er ook een tussenbeoordeling plaats op de leerwerkplek?*

De waardering van het functioneren in de praktijk module kritisch denken vindt plaats door de twee tentamens Functioneren in de praktijk. Er is geen formele tussenbeoordeling voorzien maar uiteraard vinden er regelmatig gesprekken plaats waarin werkbegeleider en student de vorderingen bespreken en de student reflecteert op leerresultaten en feedback krijgt van de werkbegeleider.

5. *Wordt een cijfer toegekend voor het functioneren op de leerwerkplek?*

De waardering van het functioneren op de leerwerkplek vindt plaats door de kwalificatie 'voldoende' of 'onvoldoende' toe te kennen. Er wordt dus geen cijfer toegekend voor het functioneren in de praktijk. Op het waarderingsformulier onderbouwt de werkbegeleider de waardering schriftelijk door bijvoorbeeld aan te geven waarin de student uitmunt en welke ontwikkelpunten deze heeft.

6. *Wie zorgt ervoor dat het waarderingsformulier op de HAN terecht komt?*

De student draagt zorg voor het uploaden van het waarderingsformulier functioneren in de praktijk in haar digitaal portfolio (Handin).

Bijlagen

CanMEDS rollen, competenties, kernbegrippen en KVA's van module Kritisch Denken

CanMEDS rol Zorgverlener

Competentie 1.

De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence based practice.

Competentie 3.

De verpleegkundige indiceert en voert verpleegtechnische (voorbehouden) handelingen uit op basis van zelfstandige bevoegdheid of functionele zelfstandigheid zoals beschreven in de wet BIG.

Kernbegrippen met accent:

1. Klinisch redeneren
2. Uitvoeren van zorg
4. Indiceren van zorg

Kennis, Vaardigheden en Attitudes (KVA's) van de Kernbegrippen met accent

Kennis

1. Klinisch redeneren

- kent de principes van klinisch redeneren, verpleegkundige kennis en (verpleegkundige) classificaties.
- kent onderliggende basisprincipes uit o.a. de anatomie, fysiologie, psychologie, pathologie en farmacologie.
- kent belangrijkste begrippen en theorie omtrent actuele thema's zoals de ouder wordende bevolking, invloed van leefstijl op gezondheid, co- en Multi morbiditeit bij zorgvragers, en de inzet van het informele netwerk van zorgvragers.
- kent de theoretische modellen over (gevalideerde) zorgverlening achter haar activiteiten en interventies.
- kent bronnen van het verpleegkundig handelen, actuele richtlijnen en professionele standaarden.
- kent methoden voor risicoschatting, vroegsignalering, probleemherkenning, interventie en monitoring.
- kent uitgangspunten en principes van palliatieve zorg.
- kent/weet de persoonlijke beleving van de zorgvrager ten aanzien van het probleem.

2. Uitvoeren van zorg

- kent relevante verpleegkundige interventies, inclusief hun werking, bijwerkingen en effecten, als parameter voor het verpleegkundig handelen.
- kent de theoretische modellen van gevalideerde zorgverlening achter haar activiteiten en interventies.

4. Indiceren van zorg

- kent de zorgvrager, diens naasten en informele netwerk en diens (gediagnosticeerde) patiëntproblemen.
- kent de sociale kaart van de zorgvrager en de beschikbare sociale voorzieningen
- kent en hanteert de kernset patiëntproblemen.

- kent de factoren die complexe zorg, en begrippen 'case complexity' en 'patient complexity' bepalen en beïnvloeden.
- kent de principes van triage.
- kent de deskundigheidsniveaus en functie-inhouden van verpleegkundige en zorgverlenende beroepen.
- kent de expertise en het functioneren van de (toe te wijzen) zorgverleners in het eigen toewijzingsgebied.

Vaardigheden

1. Klinisch redeneren

- kan informatie verzamelen en combineren vanuit diverse bronnen in de verschillende fasen van het verpleegkundig proces.
- kan op basis van de verzamelde informatie de verpleegkundige zorgvragen, zorgresultaten en interventies vast stellen.
- kan het verloop monitoren en de resultaten evalueren bij zorgproblemen in de vier gebieden van het menselijk functioneren.
- kan classificaties van verpleegkundige kennis toepassen.

2. Uitvoeren van zorg

- kan de zorgvrager ondersteunen bij persoonlijke verzorging en deze waar nodig overnemen.
- kan alle voorkomende voorbehouden en risicovolle handelingen uitvoeren, met inachtneming van de eigen bevoegdheid en bekwaamheid.
- kan werken volgens standaarden, richtlijnen en protocollen die horen bij de functionele verantwoordelijkheid, en is in staat daar verantwoord van af te wijken als de wensen van de zorgvrager of eigen professionele of morele afwegingen daartoe aanleiding geven.

4. Indiceren van zorg

- kan op basis van klinisch redeneren de zorgbehoefte inventariseren en kijkt daarbij naar alle aspecten van het menselijk functioneren (lichamelijk, psychische, functioneel en sociaal).
- kan een juiste inschatting maken van de complexiteit van de zorg.
- kan zorg toewijzen en prioriteren op basis van triage en de mate van de complexiteit van zorg aan zorgverleners met het juiste deskundigheidsniveau.
- kan de zorg effectief en efficiënt organiseren, met een eerlijke verdeling van middelen en gericht op een optimale kwaliteit van zorg.
- kan de geïndiceerde zorg op transparante wijze binnen de gebruikelijke rapportagesystemen beschrijven en monitoren.

Attitude

1. Klinisch redeneren

- toont verantwoordelijkheid voor het eigen handelen.
- houdt in haar handelen rekening met de wensen, behoeften van zorgvragers en diens naaste(n)
- ziet de zorgvrager als partner in het vaststellen van zorg.

- toont een onderzoekende houding richting zorgvrager bij de analyse van de zorgvragen.

2. Uitvoeren van zorg

- toont zich verantwoordelijk in het hanteren van de grenzen van de eigen deskundigheid
- stimuleert waar mogelijk de zelfredzaamheid van de zorgvrager.
- is opmerkzaam en neemt verantwoordelijkheid voor het overnemen van zorg daar waar dit vanuit kwetsbaarheid van de zorgvrager gevraagd wordt.
- neemt beslissingen die de (uitvoer van) zorg van de zorgvrager aangaan volgens de principes van informed consent.
- respecteert de zorgvrager als persoon en verleent zorg in een samenhangend perspectief van wonen, welzijn, zorg en zingeving voor de zorgvrager als persoon.

4. Indiceren van zorg

- toont een onderzoekende, menslievende en vertrouwenwekkende houding in het contact met de zorgvrager en diens informele netwerk.
- heeft oog voor verschillende, soms tegenstrijdige, belangen in relatie tot (beperkte) financiële kaders en de impact hiervan op de te verlenen zorg en de zorgvrager.

CanMEDS rol Reflectieve EBP-professional

Competentie 8.

De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar eigen deskundigheid en die van haar directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.

Competentie 9.

De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.

Kernbegrippen met accent:

13. Deskundigheidsbevordering

14. Professionele reflectie

15. Morele sensitiviteit

Kennis, Vaardigheden en Attitudes (KVA's) van de Kernbegrippen met accent

Kennis

13. Deskundigheidsbevordering

- kent het verpleegkundig vakgebied.
- kent professionele richtlijnen, standaarden en protocollen.
- kent toepassingen op het gebied van kennisontwikkeling en kennisdelen.
- kent passende communicatietechnieken voor het zoeken, delen en verspreiden van (nieuwe) kennis.
- kent methoden van coachen en begeleiden van leerlingen, stagiaires en nieuwe medewerkers.

14. Professionele reflectie

- kent de principes van reflectieve praktijkvoering.
- kent recente nationale en internationale verpleegkundige beroepscode's.
- kent algemeen geldende beroepswaarden en kent eigen waarden in het leven en beroepsmatig handelen.
- kent levensbeschouwelijke en religieuze opvattingen en stromingen.
- kent de moreel-ethische context van de zorgverlening.
- kent de betekenis van het begrip intuïtie als onbewuste bekwaamheid.

15. Morele sensitiviteit

- kent de moreel-ethische context van de zorgverlening.
- kent zorg-ethische en persoonsgerichte benaderingen van zorg.
- kent en weet de invloed van het eigen gedrag op het emotioneel welbevinden van de zorgvrager.

Vaardigheden

13. Deskundigheidsbevordering

- kan feedback van collega's en leidinggevenden ontvangen en integreren in haar handelen.
- kan collega's en studenten feedback geven op hun handelen en professioneel gedrag.
- fungeert en handelt als rolmodel voor (aankomend) verpleegkundigen.
- kan een leerling, stagiaire of nieuwe medewerker begeleiden.
- kan de betekenis van (historische en recente) ontwikkelingen in de professionalisering van het verpleegkundig beroep vertalen naar belangenbehartiging van de beroepsgroep.
- kan professionele richtlijnen, standaarden en protocollen beargumenteerd toepassen.
- kan verschillende vormen van communicatie en sociale media inzetten.
- kan kennis op lokaal niveau toepasbaar maken.

14. Professionele reflectie

- kan het eigen functioneren, de eigen motieven, normen en emoties herkennen, kritisch onderzoeken en bespreekbaar maken.
- kan de beroepscode en beroepswaarden uitdragen door deze te vertalen naar concreet gedrag.
- kan ethische vragen en zingevingsvraagstukken herkennen, benoemen en hanteren en bespreken met collega's en zorgvrager en hen daarin begeleiden.
- kan zorgvrager en naasten ondersteunen bij het nemen van beslissingen over de zorg.
- kan conform de nationale en internationale verpleegkundige beroepscode's handelen.
- participeert in ethische commissies.
- hanteert zo nodig beslissingsmodellen.

15. Morele sensitiviteit

- kan passende gesprekstechnieken toepassen ter ondersteuning van het uiten van de emoties van de zorgvrager en diens naasten.

- kan passend reageren op emoties van zorgvrager met explorerende en erkennende responsen.

Attitude

13.Deskundigheidsbevordering

- is zich bewust van het belang van deelname aan beroepsverenigingen en professionele netwerken.
- is zich bewust van het belang van het begeleiden van leerlingen, stagiaires en nieuwe medewerkers.
- toont deskundigheid in (deelgebieden van) de verpleegkunde.
- toont zich voortdurend nieuwsgierig naar nieuwe kennis die het vakgebied kan versterken.
- beseft het belang van kennisdeling voor zorgvragers en de beroepspraktijk.

14.Professionele reflectie

- Verhoudt zich vanuit eigen waarden tot beroepswaarden en weet deze te internaliseren en handelt daarbij te allen tijde zorgvuldig inzake ethische vragen en dilemma's.
- ontwikkelt zich door zelfreflectie en zelfbeoordeling van eigen resultaten.
- handelt volgens de beroepscode en algemene geldende beroepswaarden.
- is betrokken en begaan met zorgvragers vanuit oprecht meeleven.

15.Morele sensitiviteit

- is zich bewust van eigen morele en ethische waarden.
- is voortdurend opmerkzaam voor emoties van zorgvrager.
- is begripvol voor emoties van zorgvrager.
- toont eigen emoties op passende wijze en is zich bewust van het gevaar van projectie van eigen emoties.
- ziet en erkent de professionele zorg als morele praktijk.

HBO-competenties: NLQF niveau 6

Kennis
<p>Bezit een gevorderde gespecialiseerde kennis en kritisch inzicht in theorieën en beginselen van een beroep, kennisdomein en breed wetenschapsgebied.</p> <p>Bezit brede, geïntegreerde kennis en begrip van de omvang, de belangrijkste gebieden en grenzen van een beroep, kennisdomein en breed wetenschapsgebied.</p> <p>Bezit kennis en begrip van enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep of kennisdomein en breed wetenschapsgebied.</p>
Toepassen van kennis
<p>Reproduceert en analyseert de kennis en past deze toe, ook in andere contexten, zodanig dat dit een professionele en wetenschappelijke benadering in beroep en kennisdomein laat zien.</p> <p>Past complexe gespecialiseerde vaardigheden toe op de uitkomsten van onderzoek. Brengt met begeleiding op basis van methodologische kennis een praktijkgericht- of fundamenteel onderzoek tot een goed einde.</p> <p>Stelt argumentaties op en verdiept die. Evalueert en combineert kennis en inzichten uit een specifiek domein kritisch.</p> <p>Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en</p> <p>beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.</p> <p>Signaleert beperkingen van bestaande kennis in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en onderneemt actie.</p> <p>Analyseert complexe beroeps- en wetenschappelijke taken en voert deze uit.</p>
Probleemoplossende vaardigheden
<p>Onderkent en analyseert complexe problemen in de beroepspraktijk en in het kennisdomein en lost deze op tactische, strategische en creatieve wijze op door gegevens te identificeren en te gebruiken.</p>
Leer- en ontwikkelvaardigheden
<p>Ontwikkelt zich door zelfreflectie en zelf beoordeling van eigen(ler)resultaten.</p>
Informatievaardigheden
<p>Verzamelt en analyseert op een verantwoorde, kritische manier brede, verdiepte en gedetailleerde beroepsgerelateerde of wetenschappelijke informatie over een beperkte reeks van basis theorieën, principes en concepten van en gerelateerd aan een beroep of kennisdomein, evenals beperkte informatie over enkele belangrijke actuele onderwerpen en specialismen gerelateerd aan het beroep of kennisdomein en geeft deze informatie weer.</p>
Communicatievaardigheden
<p>Communiqueert doelgericht op basis van in de context en beroepspraktijk geldende conventies met gelijken, specialisten en niet-specialisten, leidinggevend en cliënten.</p>
Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid
<p>Werkt samen met gelijken, specialisten en niet-specialisten, leidinggevend en cliënten.</p> <p>Draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen werk en studie en het resultaat van het werk van anderen.</p> <p>Draagt gedeelde verantwoordelijkheid voor het aansturen van processen en de professionele ontwikkeling van personen en groepen. Verzamelt en interpreteert relevante gegevens met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaalmaatschappelijke, beroepsmatige, wetenschappelijke of ethische aspecten.</p>

Complexiteit van praktijksituaties

Bron: *Curriculum Commissie HBO-Verpleegkunde, februari 2014*

Complexiteit

Voor het inschatten van de mate van de complexiteit van een verpleegkundige praktijksituatie is geen absoluut instrument voor handen. Maar bij het in kaart brengen van leermogelijkheden en leersituaties is de complexiteit van de praktijksituatie een van de bepalende factoren. Daarom is er een instrument ontwikkeld dat een typering en operationalisering geeft van de complexiteit van de praktijksituaties en in alle sectoren gebruikt kan worden.

Het instrument kent 17 variabelen waarop gescoord wordt. De variabelen zijn verdeeld in 3 categorieën: zorgvrager (9), zorgverlening (5) en context (3). Er is geen algoritme in de zin van “als 4 of meer variabelen hoog complex scoren dan wordt de praktijksituatie als complex beoordeeld”. Het kan zo zijn dat, ook als slechts 1 variabele “hoog” scoort, de situatie als geheel als hoog-complex wordt beoordeeld; omgekeerd betekent dat, als bijvoorbeeld bijna alle variabelen “laag” en “midden” scoren, de situatie als geheel toch als hoog-complex kan worden beoordeeld.

De score en het belang van de variabelen kunnen per verpleegkundige setting, Algemene-, Geestelijke-, en Maatschappelijke gezondheidszorg (AGZ, GGZ, MGZ), verschillen.

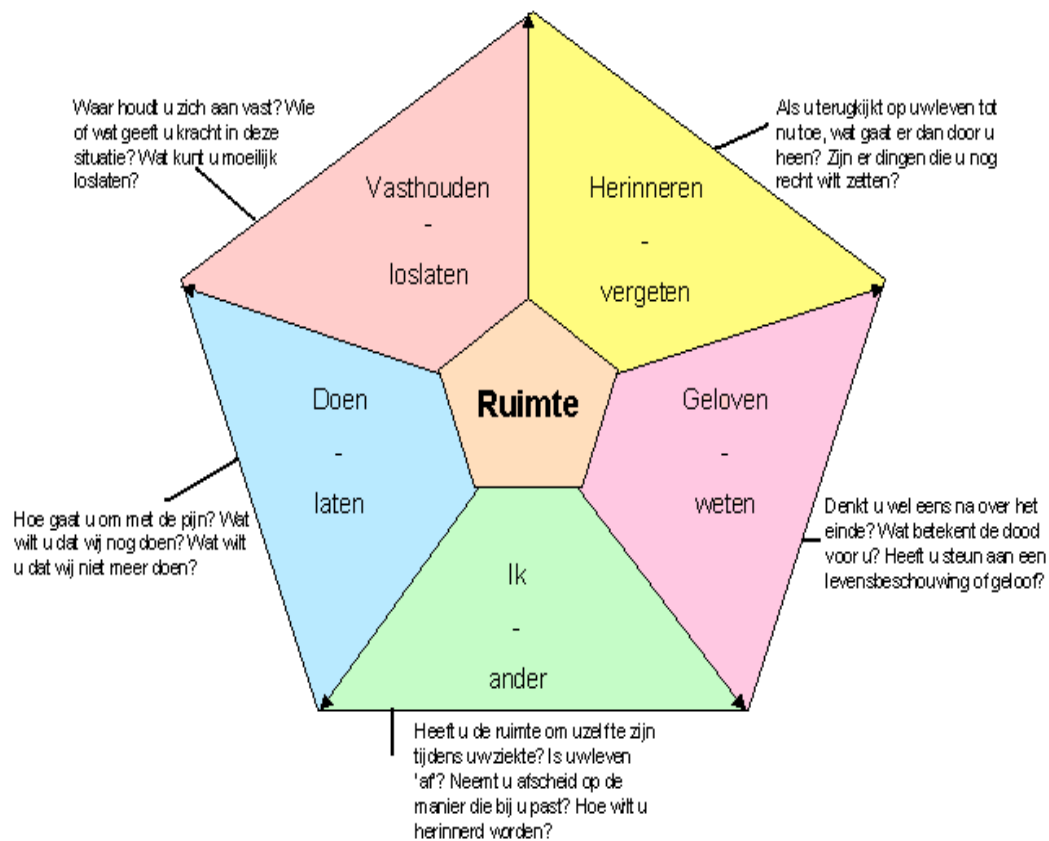
Doel van het instrument

Met behulp van het instrument “Complexiteit van praktijksituaties” kan een inschatting gemaakt worden van de mate van complexiteit. Het instrument is, te gebruiken door de student, de stageverlenende instelling/leerwerkplek én de opleiding.

Variabelen die de complexiteit van de situatie en handelen duiden	Laag	Midden	Hoog
ZORGVRAGER			
Stabiliteit en voorspelbaarheid van de gezondheidstoestand en gedrag	Gezondheidstoestand en gedrag wisselen nauwelijks en zijn voorspelbaar en/of Geen dagelijkse herziening van planning zorg	Gezondheidstoestand en gedrag zijn redelijk voorspelbaar en/of Maximaal twee keer per dag is herziening van de (aspecten van) planning van zorg nodig	Gezondheidstoestand en gedrag zijn sterk wisselend en onvoorspelbaar en/of Herziening van de planning van zorg kan op elk moment noodzakelijk zijn, maar is in tijdstip en frequentie niet voorspelbaar
Risicovolle situaties	De kans op risicovolle situaties is gering	De kans op risicovolle situaties is aanwezig, maar niet zo groot	Risicovolle situaties zullen zich zeker voordoen
Gevolgen van de behandeling* <small>*daarmee wordt ook onderzoek bedoeld</small>	De gevolgen van de behandeling zijn niet of nauwelijks belastend voor de zorgvrager	De gevolgen van de behandeling zijn belastend maar beheersbaar	De gevolgen van de behandeling zijn voor de zorgvrager ingrijpend, mutilerend en/of belastend
Invloed van andere stoornissen, beperkingen of handicaps	Er zijn 1 á 2 stoornissen, beperkingen of handicaps, die elkaar niet of nauwelijks beïnvloeden	Er is sprake van maximaal twee stoornissen, beperkingen of handicaps, die elkaar kunnen duidelijk beïnvloeden	Er is sprake van 3 of meer stoornissen, beperkingen of handicaps, die elkaar sterk beïnvloeden
Communicatie mogelijkheden	Zorgvrager communiceert adequaat	Communicatie wordt bemoeilijkt door gezondheidsproblematiek van de zorgvrager	Zorgvrager is door gezondheidsproblematiek niet of nauwelijks in staat tot communicatie
Inzicht in de eigen gezondheidstoestand <small>(kritisch bewustzijn van de gezondheidssituatie, anticiperen en/of reageren op veranderingen in gezondheidstoestand)</small>	De zorgvrager heeft voldoende inzicht in de eigen gezondheidstoestand; kan veranderingen signaleren en hierop anticiperen en/of adequaat reageren	De zorgvrager kan veranderingen zelf signaleren, maar is onvoldoende in staat om hierop te anticiperen en/of adequaat te reageren	De zorgvrager kan veranderingen zelf in het geheel niet signaleren; (voortdurend verscherpt toezicht is vereist)
De motivatie van de zorgvrager	De zorgvrager is gemotiveerd om de behandeling te volgen.	De motivatie wordt door ambivalentie bv. angst en/of onzekerheid beïnvloed	De zorgvrager is voortdurend niet of nauwelijks te motiveren tot het volgen van een behandeling
Vermogen tot zelfmanagement	De zorgvrager is in staat tot zelfmanagement	De zorgvrager is gedeeltelijk in staat tot zelfmanagement maar behoeft ondersteuning	De zorgvrager is niet in staat tot zelfmanagement
De emotionele beleving van eigen situatie	De zorgvrager heeft de situatie geaccepteerd	De zorgvrager kan redelijk met de situatie omgaan	De situatie verloopt voor de zorgvrager heel moeizaam, sterke emotionele beleving en moeilijke acceptatie

ZORGVERLENING			
Handelen naar richtlijnen en protocollen	In alle situaties kan worden volstaan met richtlijnen en protocollen	In een aantal situaties kan niet volstaan worden met richtlijnen en protocollen	In veel situaties kan niet volstaan worden met richtlijnen en protocollen
De mate van inzet van instrumenteel-technische handelingen	Er worden bij de zorgvrager weinig tot geen instrumenteel-technische handelingen uitgevoerd	Er worden bij de zorgvrager eenvoudige, bekende en veelvoorkomende instrumenteel-technische handelingen	Er worden bij de zorgvrager veel, specifieke en/of niet veelvoorkomende instrumenteel-technische handelingen uitgevoerd
Het aantal disciplines dat bij de zorgverlening betrokken is	De zorgverlening kan toe met samenwerking met de op de afdeling gebruikelijke disciplines	Samenwerking met de standaard disciplines volstaat niet altijd	Structureel moet met meer dan de standaard disciplines samengewerkt worden
Acute intensieve zorg / begeleiding	De zorgverlening biedt geen acute intensieve zorg / begeleiding	De zorgverlening biedt meermaals per dag acute intensieve zorg / begeleiding	De zorgverlening biedt min of meer voortdurend acute intensieve zorg / begeleiding
Begeleiding* mantel- en familiezoorg** *onder begeleiding wordt ook verstaan afstemming en samenwerking **kan ook de naaste(n) betreffen	De mantel- en familiezoorg behoeft nauwelijks of geen begeleiding	Mantel- en familiezoorg behoeft regelmatig en/of veel begeleiding	Mantel- en familiezoorg behoeft voortdurend begeleiding
CONTEXT RONDOM DE ZORGVRAGER/BETROKKENE			
De beschikbaarheid van mantel- en familiezoorg	Mantel- en familiezoorg is volledig beschikbaar	Mantel- en familiezoorg is op gezette tijden aanwezig	Er is geen mantel- en familiezoorg
De mate waarin de zorgvrager zich veilig en vertrouwd voelt in de verblijfsomgeving (verblijfsituatie)	Er is sprake van een omgeving (verblijfsituatie) waarin de zorgvrager zich veilig en vertrouwd voelt	Er is sprake van een omgeving (verblijfsituatie) waarin de zorgvrager zich redelijk veilig en vertrouwd voelt	Er is sprake van of er dreigt een gedwongen opname waarin de zorgvrager zich niet veilig en vertrouwd voelt
Stabiliteit en voorspelbaarheid	Context wisselt nauwelijks en/of is voorspelbaar	Context wisselt maar is redelijk voorspelbaar	De context is sterk wisselend en onvoorspelbaar

Ars Moriendi model van Leget

Figuur 1: Ars Moriendi model van Leget (2008)
bron: www.oncoline.nl

Morele gespreksvoering in de praktijk

Voor de uitvoering in de praktijk kan door de student eventueel gebruik gemaakt worden van de volgende stappen:

Een praktisch handleiding voor morele gespreksvoering met collega's.

(Vrij naar Van Dartel, 2017 en Houtlosser & Tenwolde, 2012)

Vorbereiding

1. Identificeren

Beschrijf kort beschrijving wat er aan de hand is en wat in deze situatie de morele vraag is. De morele vraag wordt helder door je af te vragen wat de morele aandacht vraagt, met andere woorden: wat gaat je hier aan het hart, wat staat er hier op het spel? De deelnemers stellen waar nodig de vragen die nodig zijn om de morele vraag binnen de situatie duidelijk voor zich te zien.

Verkenning

2. Het probleem analyseren

Breng de personen die direct bij de morele vraag zijn betrokken in kaart. Inventariseer wat hun waarden en/of belangen zijn en uit welk gedrag dit blijkt, of welke norm hier wordt gehanteerd. Andersom kan ook: welk gedrag zie je en welke waarde of welk belang spreekt hieruit? Noteer deze gegevens in een schema:

<i>Betrokkene</i>	<i>Waarden/ belangen</i>	<i>Gedrag/ norm</i>

Onderzoek vervolgens met de deelnemers welke morele frictie hier optreedt; waar wringt het?

Verdieping

3. Besluiten ontwikkelen

Breng samen met de deelnemers zoveel mogelijk 'gedragslijnen' (wat kun je doen) ten aanzien van de morele vraag in kaart. Weeg deze gedragslijnen samen af door deze te toetsen aan de geïnventariseerde waarden en belangen van de betrokkenen die je in het schema hebt genoteerd.

Afronding

4. Een keuze maken

Kies op grond van deze afweging de meest wenselijke gedragslijn. Maak expliciet duidelijke welke morele argumenten (waarden en belangen van betrokkenen) tot deze keuze hebben geleid. Maak concrete afspraken over de uitvoering van dit besluit.

Bronnen:

Van Dartel, H. (2017). Goed verplegen. Leerboek ethiek voor verpleegkundigen. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum.

Tenwolde, H. & Houtlosser, M. (2012). Verpleegethiek. Amersfoort: ThiemeMeulenhoff

INLEIDING

Achtergrond van deze opdracht

Opdracht	Individueel
Vorm	Schriftelijk
Studiepunten	18 ECT
Niveau	NLQF 6, niveau 3
CanMEDS rollen	Zorgverlener en Reflectieve EBP professional
Competenties	<p>Behorend bij CanMEDSrol Zorgverlener, betreffende dit deeltentamen: De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence based practice.</p> <p>Behorend bij CanMEDSrol Reflectieve EBP-professional, betreffende dit deeltentamen: De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.</p>
Kernbegrippen	<p>CanMEDS rol Zorgverlener:</p> <ul style="list-style-type: none">-Klinisch redeneren-Indiceren van zorg-Uitvoeren van zorg <p>CanMEDSrol Reflectieve EBP-professional:</p> <ul style="list-style-type: none">-Professionele reflectie-Morele sensitiviteit
Eenheid van Leeruitkomsten	<p>De student biedt in samenspraak met de zorgvrager en/of diens naaste(n), efficiënte en effectieve zorg gericht een optimale kwaliteit van zorg in hoog complexe praktijksituaties.</p> <p>Gemaakte keuzes binnen het verpleegkundig proces worden onderbouwd vanuit Evidence Based Practice. De student stemt op een passende wijze de zorgverlening af met de zorgvrager en/of diens naaste(n) en heeft hierbij aandacht voor zelfmanagement.</p> <p>De student betreft het zorg-ethische perspectief in de verpleegkundige besluitvorming.</p> <p>De student betreft samenwerkingspartners in de keten van zorg. De student houdt hierbij rekening met verschillende perspectieven waarbij de zorgvrager altijd centraal staat, met als doel de continuïteit van zorg te waarborgen. De student is op de hoogte van rollen, deskundigheidsgebieden en bevoegdheden van samenwerkingspartners en kent de relevante wet- en regelgeving omtrent verslaglegging en overdracht.</p>

De student heeft een visie op samenwerking, kan deze formuleren, deelt dit in multidisciplinaire teams waarbij de student zichzelf positioneert in de rol van HBO verpleegkundige.

De student is in staat de volgende rollen aan te nemen: adviseur, motivator, instructeur, aanspreekpunt en vraagbaak.

LEERUITKOMSTEN

Wat je kunt doen of laten zien door deze opdracht te voltooien; integratie van kennis, vaardigheden en attitude

LUK 4.1.1

De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg in hoog-complexe praktijksituaties vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied. De verpleegkundige doet dit volgens een theoretisch model passend bij de context.

De student voert deze zorg uit, rapporteert en evalueert deze zorg volgens het verpleegkundig proces op basis van Evidence Based Practice en past hierbij verpleegkundige classificaties toe.

De student past relevante communicatieve vaardigheden toe om de wensen en behoeften van de zorgvrager en diens naaste(n) te exploreren, verifiëren, analyseren en monitoren. De student toont hierbij een onderzoekende houding en betreft hierin het zorg-ethische perspectief.

De student reflecteert methodisch en kritisch op het eigen handelen ten aanzien van het klinische redeneren en uitvoeren van de zorg.

LUK 4.1.2

De student signaleert en formuleert een morele vraag vanuit de gekozen praktijksituatie.

De student is zich bewust van het eigen morele kader van waaruit gehandeld wordt en de impact die dat heeft op de zorgverlening.

In samenspraak met collega's en, indien mogelijk, zorgvrager, komt de student tot een onderbouwde besluitvorming in relatie tot de kwaliteit van de zorgverlening. Hierbij wordt uitgegaan van verpleegkundige waarden en normen.

De student past passende communicatieve vaardigheden toe. De student reflecteert methodisch en kritisch op het eigen handelen.

INSTRUCTIES

Instructies voor de uitwerking van het tentamen

Je bent verantwoordelijk voor het verpleegproces in een hoog-complexe praktijksituatie (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2014). Je laat zien dat je alle fasen van het klinisch redeneren beheerst. Je maakt inzichtelijk hoe je het verpleegproces hebt vormgegeven en uitgevoerd, waarbij je de gemaakte keuzen verantwoordt en onderbouwt. Een moreel beredeneerde afweging en morele reflectie maakt onderdeel uit van het klinisch redeneren.

Oriëntatie:

Je gaat op zoek naar een hoog-complexe praktijksituatie waarin je verantwoordelijk bent voor het volledige verpleegproces. Je verantwoordt je keuze aan je werkbegeleider.

Je verdiept je in de manier van klinisch redeneren op de leerwerkplek. Te denken valt aan het hanteren van classificatiesystemen, standaarden, richtlijnen en meetinstrumenten. Aanvullend bronnenonderzoek kan hierbij nodig zijn.

Verdiep je ook in relevante gegevens van zorgvrager binnen de gekozen praktijksituatie, zoals demografische gegevens en medische informatie.

Binnen de gekozen praktijksituatie signaleer je een morele vraag.

Je formuleert ontwikkeldoelen ten aanzien van klinisch en moreel redeneren en bespreekt deze met je werkbegeleider.

Uitvoering:

Klinisch redeneren

Je verzamelt relevante gegevens van de zorgvrager in de gekozen praktijksituatie met behulp van een theoretisch model passend bij de context, op methodische, valide en betrouwbare wijze. Hierbij maak je gebruik van passende meetinstrumenten.

Je maakt inzichtelijk op welke manier je de gegevensverzameling hebt uitgevoerd en waar nodig hebt geverifieerd.

Je structureert deze gegevens systematisch door middel van clusteren, met als uitkomst het formuleren van voorlopige verpleegkundige diagnoses. Hieruit kies je, op grond van prioriteit, een feitelijke en een dreigende verpleegkundige diagnose en een multidisciplinair probleem. Je formuleert passende, concrete en meetbare zorgresultaten. Je kiest verpleegkundige interventies die zijn toegespitst op de praktijksituatie en gebaseerd op Evidence Based Practice. Je beoordeelt in hoeverre de geplande zorgresultaten zijn bereikt en in hoeverre de gemaakte keuzen ten aanzien van het klinisch redeneren effectief zijn.

De gemaakte keuzes binnen het verpleegkundig proces worden onderbouwd vanuit Evidence Based Practice en in samenspraak met de zorgvrager en/of diens naasten, rekening houdend met het zorg-ethische perspectief en gericht op een optimale kwaliteit van zorg.

Je benoemt wat jouw specifieke verantwoordelijkheid is in relatie tot andere betrokken professionals ten aanzien van de gekozen feitelijke en dreigende verpleegkundige diagnose en multidisciplinair probleem.

De gemaakte keuzes verantwoord en onderbouw je door gebruik van relevante verpleegkundige classificaties, standaarden, richtlijnen en andere passende literatuur.

Je voert de hierboven beschreven verpleegkundige zorg zelfstandig uit. De hierbij gemaakte keuzes verantwoord en onderbouw je. Je rapporteert zowel mondeling als schriftelijk volgens de beroepstandaard.

Zorgethische reflectie

Je onderzoekt de invloed die de zorgethische reflectie heeft op jouw kritisch denken binnen het verpleegkundig proces en wat dit betekent dit voor jouw verdere ontwikkeling als reflectieve beroepsbeoefenaar. Hierbij betrek je de feedback van medestudenten, collega's en werkbegeleider(s).

Morele gespreksvoering

Je signaleert en formuleert een morele vraag vanuit de gekozen praktijksituatie, die van invloed is op je verpleegkundige besluitvorming.

Deze morele vraag kan voortkomen uit de zorgethische reflectie, maar er kan ook een andere morele vraag worden gekozen binnen de gekozen praktijksituatie.

Plan een gesprek (dat hoeft geen formeel overleg te zijn) met minimaal twee collega's. Bespreek jouw morele vraag. Je past relevante communicatieve vaardigheden toe bij het exploreren en in kaart brengen van de voorkomende waarden en normen binnen de zorgsituatie.

Jij bent hierbij de gespreksleider. Het genomen besluit wordt onderbouwd op basis van morele argumenten. De invloed van de besluitvorming t.a.v. het verpleegkundig proces beschrijf je in het verslag. Je reflecteert kritisch en methodisch op het eigen handelen in relatie tot morele sensitiviteit en betreft hierbij eigen persoonlijke waarden en normen en verpleegkundige beroepswaarden en -normen en de betekenis voor jouw verdere ontwikkeling als reflectieve beroepsbeoefenaar. Hierbij betrek je feedback van medestudenten, collega's en werkbegeleider(s).

Voor nadere informatie over eventuele te gebruiken modellen, zie OnderwijsOnline.

PRODUCTEN

De producten die je moet inleveren

- Waarderingsformulier
- Verslag

BEOORDELINGSCRITERIA/WAARDERINGSCRITERIA EN INLEVEREISEN

De criteria die worden gebruikt om je werk te beoordelen

BEOORDELINGSCRITERIA en WAARDERINGSCRITERIA

Beoordeling en waardering vindt plaats op basis van de criteria zoals beschreven in de beoordelings- en waarderingsformulieren. Deze criteria zijn gebaseerd op de leeruitkomsten.

EISEN (voldaan / niet voldaan)

- Het verslag bevat maximaal **4000** woorden
- Het verslag is in de juiste bestandsextensies geüpload in Handin (.docx voor het verslag en .pdf voor waarderingsformulier)
- Een volledig ingevuld en voldoende waarderingsformulier is geüpload in Handin

NB: Indien niet voldaan aan bovenstaande eisen dan wordt het product niet nagekeken en met NV geregistreerd in Alluris.

NEDERLANDS

- Verslag voldoet aan de vorm- lay-out conform de Notitie Taalvaardigheid AGV versie januari 2021 en APA richtlijnen.

NB: Indien niet voldaan is de beoordeling ongeacht de verdere inhoudelijke beoordeling, onvoldoende (5,0 of lager).

CESUUR

55% van ieder beoordelingscriterium.

Indien het (deel)tentamen in totaal met 55% of meer is beoordeeld, maar op één of meerdere beoordelingscriteria minder dan 55% scoort wordt het beoordeeld met het cijfer 5,0 of lager.

BEGELEIDING EN HULP

Hoe je wordt begeleid en hoe je om hulp kunt vragen als het nodig is

Je gaat zelf op zoek naar bronnen en informatie die je nodig hebt om deze toetsopdracht te kunnen uitvoeren en vraagt zo nodig hulp aan medestudenten en collega's.

Begeleiding vindt zowel buitenschools als op de HAN plaats.

Je wordt gefaciliteerd door de docenten van de HAN binnen de online leeromgeving, waar zogenaamde leerarrangementen per lesweek klaarstaan met een mix van zelfstudie, een lesdag en werkplekuren.

Gerichte feedback kan gevraagd worden aan medestudenten en tutor, zodat sprake is van self- en peerassessment, zowel buiten als binnen het onderwijs.

Je bent zelf verantwoordelijk voor je leerproces.

INLEVEREN EN FEEDBACK

Hoe en wanneer je je werk moet inleveren en hoe je feedback krijgt

De data van inschrijving in Alluris en deadlines voor het inleveren in Handin worden gepubliceerd op Onderwijs Online.

Per toetsmoment lever je steeds alles in één keer in bij de aan jou toegewezen examinator.

Inleverinstructie: lever de toets in op de juiste plek (Handin), op het juiste moment, bij juiste module en de juiste examinator). Indien het bij een herkansing gaat om een verslag dat naar aanleiding van feedback aangepast is, geef dan de wijzigingen aan in rood of geef in de inleiding aan dat je een volledig nieuw product inlevert (>75% gewijzigd).

De examinator heeft 15 werkdagen om jouw deeltentamen te beoordelen. De uitslag krijg je via Alluris. Het beoordelingsformulier met de onderbouwing van je cijfer volgt in Handin. Mocht je naar aanleiding van de feedback en/of feedforward van de examinator nog aanvullende, gerichte vragen hebben, dan kan je contact opnemen met de examinator voor een toelichting.

Je product mag je eenmalig herkansen; mocht je opnieuw een onvoldoende behalen, dan moet je een volledig nieuw product maken en de toetsopdracht dus opnieuw uitvoeren.

Bronnenlijst

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (2014). *Complexiteit van praktijksituaties*. Interne publicatie Instituut Verpleegkundige Studies van Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Nijmegen.

Waarderingsformulier Tentamen 1 Kritisch denken binnen het verpleegkundig proces

WAARDERINGSFORMULIER

Module Kritisch Denken

Studiejaar 2022-2023

Deeltentamen Kritisch Denken Binnen het Verpleegkundig Proces – KD-KD

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Naam student	
Studentnummer	
Werkplek (naam organisatie en afdeling):	
Datum	
Naam werkbegeleider	
Waardering Waardering van het totaalbeeld van het functioneren van de student op NLQF niveau 6, in relatie tot het tentamen Kritisch denken Binnen het Verpleegkundig Proces voldoende / niet voldoende (doorhalen wat niet van toepassing is)	Handtekening werkbegeleider NB: Met het ondertekenen van deze waardering verklaart de werkbegeleider een HBO-V diploma te hebben behaald

Handleiding voor het invullen van het waarderingsformulier

De waardering vindt plaats door onderstaande stappen te doorlopen:

1. Per criterium wordt een waardering toegelicht.
Deze waardering is gestoeld op het totaalbeeld inzake het functioneren van de student met betrekking tot het criterium.
2. De waardering van het totaalbeeld van het functioneren van de student op de werkplek in relatie tot het tentamen wordt uitgedrukt in 'voldoende' of 'niet voldoende'.

Opdracht

Kritisch Denken Binnen het Verpleegkundig Proces

<p>1. Gegevensverzameling.</p> <p><i>Richtinggevend:</i> De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiest een zorgvrager in een hoog-complexe praktijksituatie, onderbouwd vanuit de criteria Complexiteit van praktijksituaties (HAN, 2014) of andere in de werksituatie gehanteerde criteria. - Is verantwoordelijk voor het verpleegkundig proces van de betreffende zorgvrager. - Verzamelt gegevens op een methodische, valide en betrouwbare wijze 	<p>Toelichting</p>
<p>2. Formulering van een feitelijke en dreigende verpleegkundige diagnose en een multidisciplinair probleem met daarbij passende zorgresultaten, verpleegkundige interventies en evaluatie.</p> <p><i>Richtinggevend:</i> De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verantwoordt de keuze voor de diagnoses en multidisciplinair probleem, zorgresultaten, interventies* die logisch voortkomen uit de verzamelde gegevens en prioritering hiervan. - Betreft de zorgvrager en/of naasten bij de gemaakte keuzen. - Stemt verantwoordelijkheid met andere betrokken professionals af. <p>*hierbij wordt relevante literatuur gebruikt zoals richtlijnen, standaarden, relevante classificaties zoals NOC</p>	<p>Toelichting</p>
<p>3. Voert de geplande zorg zelfstandig uit.</p> <p><i>Richtinggevend:</i> De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maakt een realistische planning en onderbouwt gemaakte keuzen. - Betreft de zorgvrager en/of naasten bij de uitvoering van de geplande zorg. - Rapporteert zowel mondeling als schriftelijk volgens de beroepsstandaard. - Draagt zorg voor continuïteit en coördinatie. - Evalueert het effect van de gemaakte keuzen op de zorgresultaten en stelt de zorg op grond hiervan zonedig bij. - De student reflecteert op de gemaakte keuzen. 	<p>Toelichting</p>
<p>4. Morele gespreksvoering.</p> <p><i>Richtinggevend:</i> De student:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formuleert een morele vraag over te maken keuzen binnen de gekozen praktijksituatie. - Plant en voert een moreel gesprek met minimaal twee collega's volgens het model voor morele gespreksvoering, waarin de student komt tot een verantwoorde keuze op basis van morele argumenten. 	<p>Toelichting</p>

- Reflecteert mondeling op dit gesprek en betreft hierbij de gekregen feedback.	
Feedback / Feedforward	

INLEIDING

Achtergrond van deze opdracht

Opdracht	Individueel
Vorm	Posterpresentatie
Studiepunten	12 ECT
Niveau	NLQF 6, niveau 3
CanMEDS rol	Reflectieve EBP professional
Competenties	<ul style="list-style-type: none">- De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, haar eigen deskundigheid en die van haar directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.- De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op haar eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.
Kernbegrip	Deskundigheidsbevordering
Eenheid van Leeruitkomsten	<p>De student toont een kritische beroepshouding ten aanzien van de verpleegkundige deskundigheid van zichzelf en van samenwerkende professionals ten behoeve van het borgen van kwaliteit van zorg.</p> <p>De student maakt op basis van een praktijkanalyse inzichtelijk waar de behoefte aan deskundigheidsbevordering ligt en stelt de wenselijke situatie vast en welk professioneel gedrag (kennis, vaardigheden en attitude) hiertoe nodig is binnen de eigen context. Kwaliteit van zorg staat hierin centraal. De student maakt inzichtelijk en onderbouwt op basis van Evidence Based Practice op welke wijze de wenselijke situatie bereikt kan worden. De student voert dit uit binnen de eigen praktijk en evalueert product en proces.</p> <p>De student werkt hierdoor mee aan de ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, de eigen deskundigheid en die van de directe collega's. Hierbij wordt gebruik gemaakt van Evidence Based Practice. De student draagt bij aan het gewenste professionele gedrag (kennis, vaardigheden en attitude) ten behoeve van kwaliteit van zorg. Hierbij past de student methoden van coachen en begeleiden toe.</p> <p>De student toont zich door middel van reflectie voortdurend kritisch op de eigen rol als reflectieve EBP-professional en het eigen handelen ten aanzien van deskundigheidsbevordering.</p>

LEERUITKOMSTEN

Wat je kunt doen of laten zien door deze opdracht te voltooien; integratie van kennis, vaardigheden en attitude

LUK KD-2.1

De student stelt binnen de eigen context vast waar de behoefte aan deskundigheidsbevordering ligt en legt hierbij de relatie met kwaliteit van zorg en Evidence Based Practice.

De student maakt op basis van bovenstaande bevindingen onderbouwde keuzes ten aanzien van de vorm en inhoud van deskundigheidsbevordering.

LUK KD-2.2

De student bevordert de deskundigheid van de collega's in de praktijk op basis van de gemaakte keuzes en past hier relevante coachings- en begeleidingsvaardigheden toe.

De student evalueert het product- en proces.

De student reflecteert kritisch op de eigen rol als reflectieve EBP-professional en het eigen handelen ten aanzien van deskundigheidsbevordering.

INSTRUCTIES

Instructies voor de uitwerking van het tentamen

Als reflectieve EBP professional toon je een kritische beroepshouding ten aanzien van de verpleegkundige deskundigheid van jezelf en van samenwerkende professionals, ten behoeve van het borgen van kwaliteit van zorg.

Binnen je eigen werkplek analyseer je de behoefte aan deskundigheidsbevordering naar aanleiding van bijvoorbeeld recente ontwikkelingen, beleidskaders, knelpunten of een klinische onzekerheid. Je focust je hierbij op het professionele gedrag dat in het kader hiervan wenselijk is. Je verantwoordt en onderbouwt het ontwerp en voert dit op je werkplek uit.

Oriëntatie

Je oriënteert je op recente ontwikkelingen, beleidskaders, knelpunten of een klinische onzekerheid op je werkplek. Je legt hierbij de relatie kwaliteit van zorg en Evidence Based Practice (EBP) binnen je werkplek door op zoek te gaan naar passende bronnen waarmee je de keuze van het onderwerp en straks ook de inhoud ten behoeve van deskundigheidsbevordering, te onderbouwen.

Je stelt, samen met je werkbegeleider, vast welk probleem of doel je uitgangspunt is. Vervolgens bepaal je wat hierbij de wenselijke werksituatie is. Maak duidelijk welk professioneel gedrag dat collega's hiertoe moeten ontwikkelen. Het aanbieden van alleen kennis is niet voldoende voor het realiseren van de wenselijke werksituatie (Kessels, Smit & Keursten, 1996).

Je oriënteert je op de wijze van leren en ontwikkelen binnen de eigen context en neemt dit mee in het bepalen van de vorm van deskundigheidsbevordering. Je bespreekt deze keuze, met verantwoording en onderbouwing hiervan, met je werkbegeleider.

Vorbereiding op de uitvoering

Je maakt een ontwerp van de vorm en inhoud om tot deskundigheidsbevordering te komen. De wenselijke werksituatie en het professionele gedrag, is hierbij het uitgangspunt.

- Bepaal voor welke doelgroep (minimaal 4 deelnemers) binnen je werkplek deskundigheidsbevordering bedoeld is.
- Inventariseer de beginsituatie van de doelgroep ten aanzien van kennis, vaardigheden en attitude.
- Formuleer concrete en toetsbare doelen.
- Bepaal de inhoud van de deskundigheidsbevordering op grond van relevante bronnen zoals beleidsdocumenten, richtlijnen, standaarden en andere vakinhoudelijk literatuur.
- Kies een (of meer) werkvorm die passend is bij de wijze van leren en ontwikkelen binnen de werkplek, de doelen en beginsituatie. Denk hierbij aan instructie, casusbespreking, (bedside-)training en -coaching of een simulatieoefening.

Maak een adequate planning; hierbij kun je denken aan tijdsindeling, tijdstip, ruimte, hulpmiddelen, uitnodiging.

Ontwerp de productevaluatie van de deskundigheidsbevordering aan de hand van de doelen. Denk hierbij aan een vaardigheidstoets of observatie.

Ontwerp de procesevaluatie aan de hand van concreet geformuleerde criteria. Denk hierbij aan keuze van de werkvorm, aansluiting van de inhoud bij de beginsituatie van de deelnemers.

Uitvoering

Je voert de deskundigheidsbevordering uit. Hierbij observeert de werkbegeleider of een opleidingsfunctionaris. Je evalueert deze volgens de geplande product- en proces evaluatie.

Reflectie

Je reflecteert kritisch en methodisch op de gemaakte keuzen en het eigen handelen ten aanzien van de uitgevoerde deskundigheidsbevordering. Je formuleert wat dit betekent voor je verdere ontwikkeling als reflectieve EBP professional. Hierbij betrek je de feedback van medestudenten, collega's en werkbegeleider(s).

PRODUCTEN

De producten die je moet inleveren

- Waarderingsformulier
- Poster
- Schriftelijke reflectie

BEOORDELINGSCRITERIA/WAARDERINGSCRITERIA EN INLEVEREISEN

De criteria die worden gebruikt om je werk te beoordelen

BEOORDELINGSCRITERIA en WAARDERINGSCRITERIA

Beoordeling en waardering vindt plaats op basis van de criteria zoals beschreven in de beoordelings- en waarderingsformulieren. Deze criteria zijn gebaseerd op de leeruitkomsten.

EISEN (voldaan / niet voldaan)

- De poster omvat maximaal één A0 formaat
- Het verslag is in de juiste bestandsextensies geüpload in Handin (.pdf voor de poster, pdf voor waarderingsformulier, Word voor reflectieverslag)
- Een volledig ingevuld en voldoende waarderingsformulier is geüpload in Handin.

NB: Indien niet voldaan aan bovenstaande eisen dan wordt het product niet nagekeken en met NV geregistreerd in Alluris.

NEDERLANDS

- Verslag voldoet aan taal- en spellingseisen van de Nederlandse taal conform Notitie Nederlands HBOV

NB: Indien niet voldaan is de beoordeling ongeacht de verdere inhoudelijke beoordeling, onvoldoende (5,0 of lager).

CESUUR

55% van ieder beoordelingscriterium.

Indien het (deel)tentamen in totaal met 55% of meer is beoordeeld, maar op één of meerdere beoordelingscriteria minder dan 55% scoort wordt het beoordeeld met het cijfer 5,0 of lager.

BEGELEIDING EN HULP

Hoe je wordt begeleid en hoe je om hulp kunt vragen als het nodig is

Je gaat zelf op zoek naar bronnen en informatie die je nodig hebt om deze toetsopdracht te kunnen uitvoeren en vraagt zo nodig hulp aan medestudenten en collega's.

Begeleiding vindt zowel buitenschools als op de HAN plaats.

Je wordt gefaciliteerd door de docenten van de HAN binnen de online leeromgeving, waar zogenaamde leerarrangementen per lesweek klaarstaan met een mix van zelfstudie, een lesdag en werkplekieren.

Gerichte feedback kan gevraagd worden aan medestudenten en tutor, zodat sprake is van self- en peerassessment, zowel buiten als binnen het onderwijs.

Je bent zelf verantwoordelijk voor je leerproces.

INLEVEREN EN FEEDBACK

Hoe en wanneer je je werk moet inleveren en hoe je feedback krijgt

De data van inschrijving in Alluris en deadlines voor het inleveren in Handin worden gepubliceerd op het toetsjaarrooster op Onderwijs Online.

Per toetsmoment lever je steeds alles in één keer in bij de aan jou toegewezen examinerator
Inleverinstructie: lever de toets in op de juiste plek (in Handin op juiste moment, bij juiste module en juiste examinerator). Indien het bij een herkansing gaat om een verslag dat naar aanleiding van feedback aangepast is, geef dan de wijzigingen aan in rood of geef in de inleiding aan dat je een volledig nieuw product inlevert (>75% gewijzigd).

De examinerator heeft 15 werkdagen om jouw deeltentamen te beoordelen. De uitslag krijg je via Alluris. Het beoordelingsformulier met de onderbouwing van je cijfer volgt in Handin. Mocht je naar aanleiding van de feedback en/of feedforward van de examinerator nog aanvullende, gerichte vragen hebben, dan kan je contact opnemen met de examinerator voor een toelichting.

Je product mag je eenmalig herkansen; mocht je opnieuw een onvoldoende behalen, dan moet je een volledig nieuw product maken en de toetsopdracht dus opnieuw uitvoeren.

Waarderingsformulier Tentamen 2 Deskundigheidsbevordering

WAARDERINGSFORMULIER

HAN UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Module Kritisch Denken

Studiejaar 2021-2022

Deeltentamen deskundigheidsbevordering – DB-KD

Naam student	
Studentnummer	
Werkplek (naam organisatie en afdeling):	
Datum	
Naam werkbegeleider	
Waardering Waardering van het totaalbeeld van het functioneren van de student op NLQF niveau 6, in relatie tot het tentamen Deskundigheidsbevordering voldoende / niet voldoende (doorhalen wat niet van toepassing is)	Handtekening werkbegeleider NB: Met het ondertekenen van deze waardering verklaart de werkbegeleider een HBO-V diploma te hebben behaald

Handleiding voor het invullen van het waarderingsformulier

De waardering vindt plaats door onderstaande stappen te doorlopen:

3. Per criterium wordt een waardering toegelicht.
Deze waardering is gestoeld op het totaalbeeld inzake het functioneren van de student met betrekking tot het criterium.
4. De waardering van het totaalbeeld van het functioneren van de student op de werkplek in relatie tot het tentamen wordt uitgedrukt in 'voldoende' of 'niet voldoende'.

Opdracht

Deskundigheidsbevordering

<p>1. Voorbereiding</p> <p><i>Richtinggevend:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De keuze voor de deskundigheidsbevordering is gebaseerd op een recente ontwikkeling, beleidskader, knelpunt of klinische onzekerheid binnen de werkplek. - De doelstellingen passen bij de gekozen doelgroep (minimaal 4 deelnemers) en zijn concreet geformuleerd. - De inhoud van de deskundigheidsbevordering is gebaseerd op relevante, evidence based bronnen. - De planning (bijv. tijdstip, ruimte, hulpmiddelen, uitnodiging) is adequaat 	<p>Toelichting</p>
<p>2. Uitvoering</p> <p><i>Richtinggevend:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De deskundigheidsbevordering is individueel uitgevoerd. - De didactische werkvormen en eventueel gebruikte hulpmiddelen, passen bij de doelgroep en gestelde doelen. - Actieve participatie van de deelnemers is actief gestimuleerd. - Structuur en tijd zijn adequaat bewaakt. - Gedegen vakkennis ten aanzien van de inhoud van de deskundigheidsbevordering is aangetoond o.a. door het beantwoorden van vragen van de deelnemers. 	<p>Toelichting</p>
<p>3. Evaluatie</p> <p><i>Richtinggevend:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - De evaluatie met de deelnemers ten aanzien van de doelstellingen van de deskundigheidsbevordering, is op passende wijze uitgevoerd. - De evaluatie met deelnemers ten aanzien van de didactische keuzen en het eigen handelen, is op passende wijze uitgevoerd. - Feedback op basis van vooraf gestelde ontwikkeldoelen is bij de deelnemers bevroegd. 	<p>Toelichting</p>
<p>Feedback / Feedforward</p>	